„A városaink nem voltak felkészülve”

Athéni tapasztalatok a kerület hőség elleni küzdelméhez

Nikos Chrysogelos a konferencián

Európai városok szakemberei három napon át közösen keresték a megoldásokat a XVIII. kerületben arra, hogy miként tehetők élhetőbbé az egyre forróbb városok. A vendégek között volt Nikos Chrysogelos, Athén klímakormányzásért és szociális gazdaságért felelős vezetője is.

EGY EURÓPAI PROJEKT, AMELYNEK A KERÜLET IS RÉSZESE

2026. szeptember 7. és 9. között a XVIII. kerület adott otthont az EUI Athens Cooling Havens projekt budapesti szakmai látogatásának. A programot Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzata és az InnoK Tudásmenedzsment Intézet szervezte közösen.

A Cooling Havens az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés (European Urban Initiative) által finanszírozott, Athén vezetésével megvalósuló projekt. A görög fővárosban hét helyszínen épül vízalapú, kék-zöld infrastruktúra (esővízgyűjtő kertek, vizes játszóterek, vizes élőhelyek), amelyek egyszerre hűtik a közterületeket, és csökkentik az árvízkockázatot. A megoldásokat három európai partner veszi át: Budapest XVIII. kerülete, a belgiumi Roeselare és a bolgár Szófia. Pestszentlőrinc-Pestszentimre tehát nemcsak szemlélője, hanem részese is ennek a munkának.

Szeptember 8-án a delegáció végigjárta a Kossuth Lajos teret, a Somfa és a Vérszilva közösségi kertet, a Havanna utcát, a Bókay-kertet és a Herrich–Kiss villát. Másnap a Bókay-kert mintaprojektje és a kerületi közösségi gyűlés lakossági ötletei kerültek terítékre, majd nemzetközi ötletbörze és workshopok következtek.

„NEM VÁLTOZÁS, HANEM VÁLSÁG”

Nikos Chrysogelos azzal kezdte, hogy a városok nem a jelenlegi helyzetre épültek.

– A valóság az, hogy a városaink nem voltak felkészülve egy új életformára és az új klimatikus helyzethez való alkalmazkodásra. Már nem klímaváltozást, hanem klímaválságot élünk meg. És ez azt jelenti, hogy változtatnunk kell. Az életünk mindenképpen meg fog változni a klímaválság miatt. De nem a katasztrófa utáni helyreállításra kell pénzt költenünk, hanem jobban kell elköltenünk a pénzt. Vagyis amennyire lehet, meg kell előzni a katasztrófát, és javítani mindenki életminőségén.

AZ UTCÁTÓL BRÜSSZELEN ÁT A VÁROSHÁZÁIG

Chrysogelos pályája a nyolcvanas évek görög környezetvédelmi mozgalmában kezdődött, 2012 és 2014 között európai parlamenti képviselő volt, 2024 óta pedig az athéni városvezetés tagja.

– Aktív állampolgárként ráláttam, mit tehetünk mi, polgárok, és mit várhatunk el a politikusoktól és az intézményektől. Az Európai Parlament

szintjén azt láttam, hogyan lehet jobb jogszabályokat alkotni, és hogyan lehet összekapcsolni a szükségleteket a szakpolitikával, a jogalkotással és a végrehajtás eszközeivel. Most, az önkormányzatnál, úgy gondolom, a megvalósítás ideje jött el. Viszont helyi szinten sokszor nincsenek meg az ehhez szükséges eszközök. Fontos, hogy az Európai Uniónak és a nemzeti kormányoknak legyen pénzük az önkormányzatok támogatására, mert azok vannak napi kapcsolatban a polgárokkal: ők ismerik a valóságot és az elvárásokat.

MI AZ A COOLING HAVENS?

A Cooling Havens egy európai projekt, amely a zöld és a kék infrastruktúra együttműködését jelenti: vizet és zöldfelületeket.

Fotók: Totev Alexander

Az athéni városvezető az egyik kerületi közösségi kertben

– Miért fontos? Mert ellenállóvá kell tenni a városainkat – az életünket is –, és a szürke infrastruktúrát hozzá kell igazítani az új valósághoz. Új, innovatív technikákat fedezünk fel, de használjuk a társadalmak meglévő tudását is: hogyan lehet lehűteni egy lakónegyedet, és hogyan lehet a természetet felhasználni egy város védelmére az áradásokkal vagy a hőhullámokkal szemben? – mondta Nikos Chrysogelos, aki a budapesti együttműködésről így fogalmazott:

– Megbeszéljük az egyes városok eltérő valóságát is, és igyekszünk közös elveket, értékeket és ötleteket kidolgozni – úgy, hogy ezeket hozzáigazítjuk az egyes városok valóságához.

TÚL SOK VÍZ, AZTÁN SEMENNYI

Az athéni helyzet leírása egyre ismerősebb Budapesten is.

– Furcsa, de olykor heves esőzés van, aztán hosszú időn át nincs semmi csapadék. Heves esőzéskor gyakori az árvíz. Természetes megoldásokat kell találnunk – például esőkerteket létrehozni –, hogy a vizet a föld alatt tartsuk, ne az utcán folyjon el. Ugyanakkor a fáknak is szükségük van a vízre a parkokban. Ha javítani akarunk a közterek minőségén, több fára van szükség, de nem egyszerűen többre, hanem jobb zöldfelületekre. Ez nem csak építészeti kérdés. A hőmérséklet változásával a fákat is sokk éri, ezért gondolkodnunk kell azon, milyen fákat ültetünk, és hogyan tartjuk életben a meglévőket.

AMIT A XVIII. KERÜLETBEN LÁTOTT

– Bár Athéntól eltérő város, a kihívások itt is jelen vannak. Látjuk, hogy vannak változások, de a valóság további alkalmazkodást kíván. Meglátogattunk egy parkot, és azt tapasztaltuk, hogy nincs öntözőrendszer, mert korábban nem volt rá szükség. Most viszont nagyon meleg az idő, kell az öntözés.

A probléma nem egyirányú – Athénnak is van tanulnivalója.

– Athénban van öntözés, de az ivóvízre épül, ezért változtatni kell, mert nincs elég jó minőségű vizünk minden felhasználásra. Gondolkodnunk kell az újrahasznosításon, a szürkevíz használatán és a vízhatékonyság javításán.

Nikos Chrysogelos a látogatás végén köszönetet mondott a kerületnek.

– Szeretném kifejezni a köszönetemet és a tiszteletemet az önkormányzatnak, az itteni embereknek és a kerületnek. Nagyon barátságos, nagyon szakszerű és nagyon jól szervezett volt a találkozó, és úgy gondolom, máris hosszú távú együttműködést alakítottunk ki Budapesttel.

Forrás: InnoK Tudásmenedzsment Intézet – EUI Athens Cooling Havens projekt